

Handlingsprogram

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

Regional strategi for reiseliv og opplevelser 2022–2030

**Vestfold og
Telemark
– ett skritt foran!**

Politisk behandlet
31. mai 2022

Innhold

Innledning	3
Utarbeidelse og gjennomføring	4
Rullering	5
Tilgrensende planer og strategier	6
Tiltaksoversikt.....	7
Strategisk markedsføring.....	8
Strategisk produktutvikling	9
Omstilling og fornyelse.....	11
I. Det grønne skiftet og grønn tilgjengelighet....	11
II. Smart digitalisering	13
Kunnskaps- og kompetanseløft.....	14
Samskaping som plattform	17
Tiltak på tvers av de strategiske grepene.....	18
Forkortelser og begrepsavklaringer	19

Om dette dokumentet

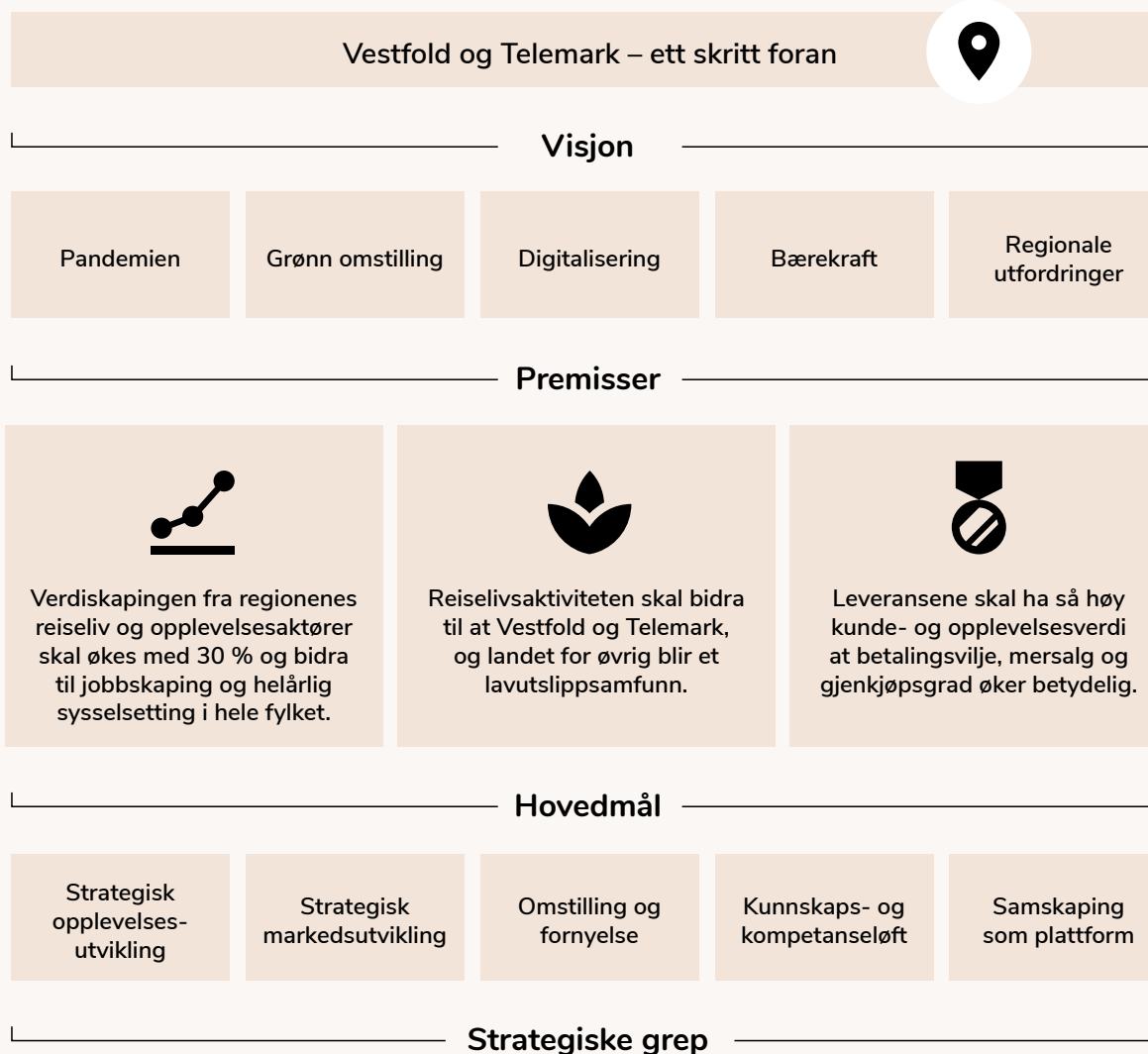
«Strategien skal bidra til utvikling av et bærekraftig opplevelsesbasert reiseliv som gir lokal verdiskaping og attraktive bosamfunn.»

Innledning

Regional strategi for reiseliv og opplevelser 2022–2030 ble vedtatt av Vestfold og Telemark fylkesting 15. desember 2021. Handlingsprogrammet beskriver tiltak partnerskapet ønsker å prioritere for å nå målene i strategien.

Strategien har fokus på utvikling av opplevelser i tilknytning til mat, natur og kultur. Den skal bidra til utvikling av et bærekraftig opplevelsesbasert reiseliv som gir lokal verdiskaping og attraktive bosamfunn. Dette skal skje med basis i kvalitet og det mangfoldet av ressurser vi har i fylket. Reiselivet skal ikke minst bidra til at regionen når målene om et lavutslippsamfunn.

Figur 1: Regional strategi for reiseliv og opplevelser på en side

Utarbeidelse og gjennomføring

Handlingsprogrammet for regional strategi for reiseliv og opplevelser er utviklet gjennom bred medvirkning fra reiselivsaktører, kommuner, bransjeorganisasjoner og regionale og lokale visitselskaper, FoU miljø, frivillig sektor og andre offentlige samarbeidspartnere.

Handlingsprogrammet er et verktøy for å samle disse aktørenes innsats og skape en felles mobilisering rundt viktige innsatsområder for reiselivsutviklingen i Vestfold og Telemark.

For operasjonalisering av strategien nedsettes det et partnerskapsforum bestående av representanter fra næring, offentlig sektor, FoU miljø og frivillig sektor med et tilhørende arbeidsutvalg som har som mandat å følge opp arbeidet med tiltakene i handlingsprogrammet.

«Handlingsprogrammet er et verktøy for å samle aktørenes innsats og skape en felles mobilisering ...»

Rullering

Det er både kortsiktige og langsiktige tiltak i handlingsprogrammet som til sammen skal svare opp målsetningene i regional strategi for reiseliv og opplevelser 2022–2030. Handlingsprogrammet er gjeldende frem til et nytt vedtas og rulleres årlig med utgangspunkt i budsjettarbeidet i fylkeskommunen og partnerskapets prioriteringer av tiltak.

Mange av tiltakene vil være løpende under hele strategiperioden frem til 2030, noen tiltak vil påbegynnes nå og avsluttes etter kortere og lengere tid, mens andre tiltak vil påbegynnes senere i henhold til en prioritering av ressurser.

«Handlingsprogrammet er gjeldende frem til et nytt vedtas og rulleres årlig.»

Tilgrensende planer og strategier

Utviklingen i reiselivsnæringen er helt avhengig av at tilgrensede planer og strategier utfyller hverandre og koordineres i gjennomføringen. Regional strategi for reiseliv og opplevelser bygger på operasjonalisering av Nasjonal reiselivstrategi (2030) utviklet av Innovasjon Norge. En god koordinering og kobling inn mot tiltaksdelen i kulturstrategien (2021–2024) vil være av stor betydning. Det samme vil gjelde tiltaksdelen i regionalt næringsprogram for landbruket (2019–2024), regional kompetansestrategi (2021–2028), regional strategi for forskning, innovasjon og næring (2022–2030) og andre samarbeidspartnere sine strategier – både regionalt og lokalt.

«Utviklingen i reiselivsnæringen er helt avhengig av at tilgrensede planer og strategier utfyller hverandre og koordineres i gjennomføringen.»

Tiltaksoversikt

I denne tiltaksoversikten presenteres ulike tiltak, hvem som er ansvarlig for oppfølgingen og hvem som er samarbeidspartnere. Den presiserer også om tiltakene er finansiert og hvilke bærekraftsmål tiltakene hovedsakelig vil bidra til. Tiltakene er inndelt under hvert av de strategiske grepene som skal til for å nå målene i strategien.

De strategiske grepene er:

- Strategisk markedsutvikling
- Strategisk produktutvikling
- Omstilling og fornyelse
- Kunnskaps- og kompetanseløft
- Samskaping som plattform

[Se forklaring av forkortelser og begreper benyttet i tabellene på side 19.](#)

« I denne tiltaksoversikten presenteres ulike tiltak, hvem som er ansvarlig for oppfølgingen og hvem som er samarbeidspartnere.»

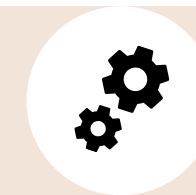
Strategisk markedsføring

Helårlig etterspørsel er en nøkkel for økt verdiskaping og helårsjobber. Derfor er det viktig å forsterke etterspørselen i det norske markedene i alle sesonger og utvikle nye posisjoner i nære nordeuropeiske målgrupper basert på å identifisere kundebehov og kjøpekraft.

Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidspartnere	Tiltakenes bidrag til bærekraftsmålene	Finansiering avklart
Kjøp av reiselivstjenester på anbud – markedsføring av regionen som reisemål	VTFK/kommunene	VTR, Visitselskapene og næringsaktører	 	Ja
Klimasmart markedsutvikling – arbeide systematisk og målrettet med hvor vi henter gjester fra og hvilken måte de reiser til og fra regionen. Måle verdiskaping pr kg CO ₂ utslipp.	VTR	IN, næringsaktører og kommunene	 	Delvis finansiert
Bærekraftig markedsføring - krav til markedsføring som må gjenspeiles i tydelig verdikommunikasjon, ved å informere, påvirke, gi råd og hjelpe kunden til å velge bærekraftige løsninger.	VTR	Næringsaktører	 	Delvis finansiert
Markedskunnskap – kunnskap om målgrupper, segmenter og sesong som grunnlag for helårlig reiseliv	VTR	IN, Visitselskapene og næringsaktører	 	Delvis finansiert
Tilpasse kommunikasjon og utvikle bedriftene inn mot nye målgrupper i nye internasjonale markeder	VTR, Visitselskapene	VTFK og næringsaktører	 	Delvis finansiert

Strategisk produktutvikling

Opplevelser setter folk i bevegelse og skaper «reason to go» – det vil si sterk personlig reisemotivasjon. Det blir derfor viktig fremover å skape opplevelsesbaserte konsepter og attraktive tilbud av regionens ressurser innen mat- natur og kultur som skaper høy kunde verdi og god betalingsvilje. For å øke verdiskapingen og helårlig etterspørsel blir det viktig å satse på utvikling av produkter tilpasset nye målgrupper.

Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidspartnere	Tiltakenes bidrag til bærekraftsmålene	Finansiering avklart
Stimulere til etablering av flere nye virksomheter og opplevelsestilbud	IN, kommunene	Næringsaktører, VTFK, VMA - herunder invest-in.		Ja
Øke andelen « reason to go » opplevelser som kan trekke besøkende til regionen i nye sesonger.	Næringsaktører	VTR, Visitselskapene, Statsforvalter, VMA og VTFK, frivilligheten, USN og FoU		Nei
Stimulere til fokus på opplevelseskvalitet i bedriftene – gjennom oppnåelse av merket for «Varde experience quality»	VTR	Visit		Til avklaring
Kurs i strategisk produktutvikling for næringsaktører	VTR, Visitselskapene, Nettverk	IN, Visitselskapene, VTR og næringsaktører	 	Til avklaring
Videreutvikling av konsepter innen sykkel, vandring og padling	VTR, Visit og etablerte nettverk, VTFK	Kommune, næringsaktører	 	Nei

Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidspartnere	Tiltakenes bidrag til bærekraftsmålene	Finansiering avklart
Igangsette satsningen på «Skjærgården som spydspiss»	VTR	Visitselskapene, VMA, VTFK, kommunene, Statsforvalter, Nasjonalparkene og næringsaktørene	 	Nei
Igangsette satsningen på «Matregionen Vestfold og Telemark»	VTFK, Statsforvalter og IN	VTR, Visitselskapene, VMA, FoU, USN, næringsmiddelindustrien.	 	Ja
Pakketering – lokalt og regionalt	Næringsaktører	Visitselskapene og VTR	 	Til avklaring
Igangsette satsningen på kulturturisme – med målsetting om å ta en posisjon innen nasjonal og internasjonal kulturturisme	VTFK	Næringsaktører, VTR, Visitselskapene, FoU, USN og VMA	 	Nei
Fremme stedsutvikling og kultur- og naturbasert reiseliv gjennom satsing på fem fyrtårn (koordineres med kulturstrategi 2021–2024): <ul style="list-style-type: none"> • Henrik Ibsen • Edvard Munch • Rjukan-Notodden Industriarv • Vikingtid og middelalder • Regionale og nasjonale kultur og idrettsarrangement 	VTFK	Næringsaktører, VTR, Visit, FoU, USN og VMA		Til avklaring
Forsterke et innovasjonssystem og virkemiddelapparat som fungerer godt for utvikling av opplevelsesbasert reiseliv. Koordineres med regional strategi for forskning, innovasjon og næring	VTFK	FoU, USN, IN, VMA, kommunene og VTR	 	Til avklaring
Stimulere til utvikling av helårlig reiseliv for økt sysselsetting i reiselivet.	Kommune og VTR	VMA, næringsaktører, VTFK		Til avklaring

Omstilling og fornyelse

I. Det grønne skiftet og grønn tilgjengelighet

Reiselivet i fylket skal bidra aktivt til at FNs bærekraftsmål nås og være med på omstillingen mot et smartere og mer bærekraftig samfunn. Transport er i dag den største utfordringen og utgjør 75 % av samlet utslipp fra kjernenæringene i reiselivet.

Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidspartnere	Tiltakenes bidrag til bærekraftsmålene	Finansiering avklart
Alle reisemål skal oppnå «merket for bærekraftige reisemål»	VTR, Visitselskap, regionråd	IN og næringsaktører	 	Delvis finansiert
Alle aktører skal miljøsertifiseres	Næringsaktører	Visit, VTR, kommunene og VMA		Delvis finansiert
Utvikle et attraktivt kollektivtransporttilbud i distriktene både til lands og til vanns – også sett fra et besøksperspektiv.	VTFK	Næringsaktører og transportører	 	Nei
Utvikle grønne reiseruter – fra dør til dør med kollektivtransport. Tilgjengelige og bookbar digitalt.	VTFK	VTR og transportører	 	Nei
Utvikle transporttilbudet rundt knutepunkt, vandre- og padleruter gjennom tilrettelegging for el-sykler, el-bil, buss-shuttel mm	Næringsaktører	Kommunene, VTFK	 	Nei

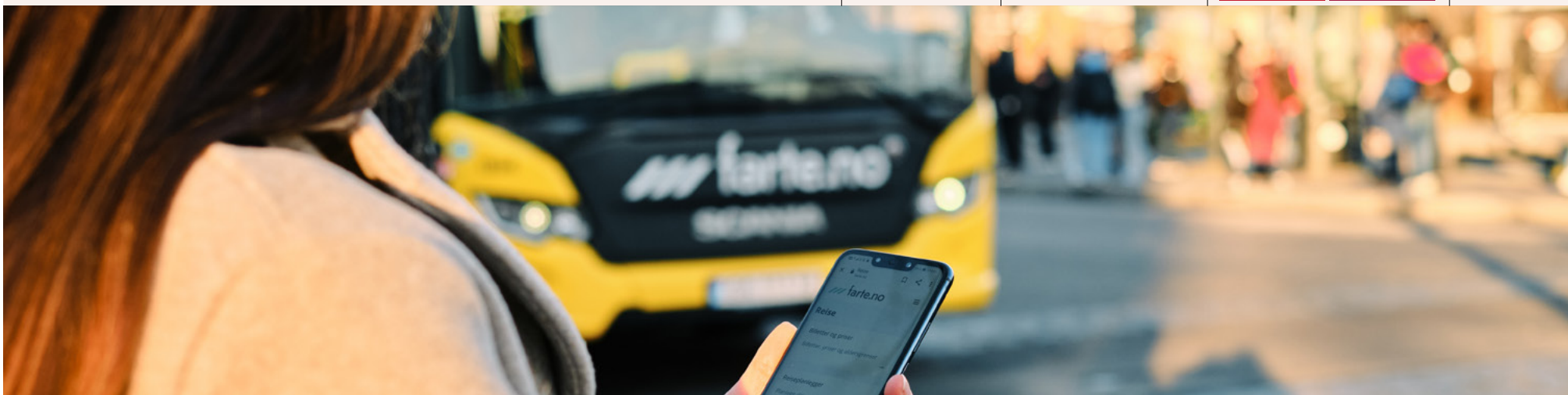
Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidspartnere	Tiltakenes bidrag til bærekraftsmålene	Finansiering avklart
Etablere et samarbeid mellom næringsaktører og VTFK om å utvikle og markedsføre fylkeskommunens samferdselstilbud som reiselivsprodukt	VTFK	VTR, Visitselskapene, næringsaktører og andre transportører	 	Ja
Etablere grønn fyll- og ladeinfrastruktur for fossilfri transport - bil, kollektivtransport og fritidsbåter	Kommunene	Staten, VTFK og næringsaktører	 	Nei
Kontinuerlig forbedre infrastrukturen rundt skilting (digitale skilter med QR-kode), parkering, søppelhåndtering mm	Kommunene	VTFK og VTR	 	Ja
Skape arenaer for samarbeid med andre næringer som også satser på et grønt skifte. Koordineres inn mot regional strategi for forskning, innovasjon og næring	VTFK, Kommune	Næringsaktører	 	Ja
Stimulere til bærekraftig utvikling av fritidsboliger	Kommunene	Statsforvalter	 	Nei

II. Smart digitalisering

Utviklingen innen digitalisering fremmer nye forretningsmodeller i næringen og endrer kommunikasjonen mellom markeder, leverandører og samtalen mellom kundene. At reiselivsbedriftene og næringen som helhet lykkes med å ta i bruk avansert teknologi, stordata og smarte løsninger, vil blir utslagsgivende for bedriftenes lønnsomhet, konkurransekraft og vekstevne.

Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidspartnere	Tiltakenes bidrag til bærekraftsmålene	Finansiering avklart
Pilotprosjekt på sømløse digitale informasjons og bookingløsninger – både for reisen, overnattinger/servering opplevelser/attraksjoner/serverdigheter	VTR	Visitselskapene, kommunene og virkemiddelapparatet	 	Nei
Satse på internasjonal markedsutvikling med utgangspunkt i smart digitalisering	VTR	Visitselskapene, IN og næringsaktører		Til avklaring
Digitalt kompetanseløft for alle bedriftene	VTR	IN, næringsaktører og virkemiddelapparatet	 	Nei

Kunnskaps- og kompetanseløft

For å nå ambisjonene i strategien med større fokus på eksport, på opplevelser som motiv og krav til kvalitet i leveransen vil det bli avgjørende at vi klarer å videreutvikle gode fleksible utdanningsløp bygget på næringens behov. Næringen, offentlige aktører, forsknings- og utviklingsmiljøene må tenke både kortsiktig og langsiktig for å komme frem til gode løsninger, og jobbe målrettet med rekruttering til bransjen. Tiltakene under dette innsatsområdet kobles mot regional kompetansestrategi.

Tiltak på kort sikt	Hovedansvarlig	Samarbeidspartnere	Tiltakenes bidrag til bærekraftsmålene	Finansiering avklart
Arrangere yrkesmesser og jobbsøkerdager	NHO	NAV og næringsaktører	 	Til avklaring
Fasilitere sommerjobbprogram, hospitering, arbeidsuke, bedriftsbesøk og mentorordninger	NHO	NAV og næringsaktører	 	Til avklaring
Kampanje med formål om å heve statusen til bransjen	NHO	NAV, næringsaktører, VTFK og kommunene	 	Til avklaring
Tilskuddsordninger som stimulerer til kompetanseheving	VTFK, virkemiddelapparatet	NAV og næringsaktører	 	Til avklaring
Bransjesamarbeid for rekruttering til bransjen	VTFK	Næringsaktører	 	Delvis finansiert

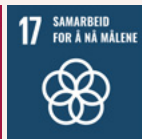

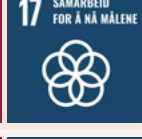

Tiltak på kort sikt	Hovedansvarlig	Samarbeidspartnere	Tiltakenes bidrag til bærekraftsmålene	Finansiering avklart
Styrke karrierenettverkene og karrieresenteret som samordner rådgivning til ungdom og voksne	VTFK		 	Ja
Utvikle en arena som samler alle utdanningstilbudene for reiselivet for samordning og videre utvikling	VTFK	Private fagskoler, UNS, VGO, NKI og andre nettaktører.	 	Ja
Tiltak på mellomlang sikt	Hovedansvarlig	Samarbeidspartnere	Tiltakenes bidrag til bærekraftsmålene	Finansiering avklart
Tidlig innsats for rekruttering i ungdomsskolen og videregående skole – bruke faget utdanningsvalg for rekruttering til reiselivet	Kommunene og VTFK	Næringsaktører, opplæringskontor, Statsforvalter	 	Ja
Stimulere til ungt entreprenørskap i reiselivet gjennom Elev- ungdoms- og studentbedrifter med fokus på reiseliv - kultur-, mat- og naturoplevelser.	Ungt entreprenørskap Vestfold og Telemark	VTFK, Næringsaktører, USN og private utdanningsaktører og kommune.	 	Ja
Innovasjon i team - modell for samarbeid mellom studenter, arbeidsliv og vitenskapelig ansatte.	USN	Næringsaktører, kompetansemeglere.	 	Ja
Stimulere til korte utdanningsløp for å få voksne inn i bransjen – fagbrev på jobb.	VTFK (Videregående opplæring og fagskole)	USN og næringsaktører	 	Til avklaring
«Lære hele livet» - Stimulere til strategisk kompetanseledelse og EVU i bedriftene . Utvikle et rammeverk som gir aktørene et verktøy for oppfølging av kompetanseheving.	NHO	Videregående opplæring, fagskole, USN og private utdanningsaktører, næringsaktører.	 	Til avklaring

Tiltak på mellomlang sikt	Hovedansvarlig	Samarbeidspartnere	Tiltakenes bidrag til bærekraftsmålene	Finansiering avklart
Etablere dialog mellom FoU-aktører og reiselivsnæringen for å stimulere til forskningsprosjekter og gjøre forskning mer tilgjengelig.	VTFK	Forskningsrådet, USN, FoU-miljø, kompetansemeglere/Forregion, RFF	 	Ja
Stimulere til gründerveiledning innen opplevelsesbasert reiseliv gjennom start-up tjenestene i regionen	Start-up-tjenesten i fylket	VTFK, næringsaktører, VMA		Ja
Økt fokus på «en-til-en» rådgivning innen opplevelsesbasert reiseliv.	VMA	Næringsaktører		Ja
Tiltak på lang sikt	Hovedansvarlig	Samarbeidspartnere	Tiltakenes bidrag til bærekraftsmålene	Finansiering avklart
Satsning på studieplasser innen høyere yrkesfaglig utdanning med grunnlag i næringens behov	Fagskolene (VTFK)	Næringsaktører	 	Nei
Stimulere til fleksible og tilpassede utdanninger i tråd med næringens behov	VTFK	Næringsaktører	 	Nei
Tilpasse fylkeskommunens utdanningstilbud for både ungdom og voksne i tråd med næringens behov.	VTFK	Næringsaktører	 	Nei

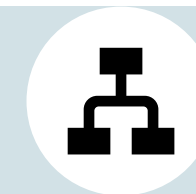
Samskaping som plattform

Ambisjonsnivået i strategien tilsier at organiseringen må endres. Det betyr at «den samskapende plattformen» bør være flere større grep som kan gi det løftet strategien legger opp til. Grep som bidrar til at bedriftene tar ut sitt potensial, et styrket innovasjonssystem rundt næringen og at samskaping og samspill med andre næringer og samfunnssektorer styrkes.

Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidspartnere	Tiltakenes bidrag til bærekraftsmålene	Finansiering avklart
Etablere et Partnerskapsforum for verdiskaping reiselivet – et forum som følger opp handlingsprogrammet, tar løpende initiativer og står som arrangør av aktiviteter og arrangement. Det nedsettes et eget styre (arbeidsutvalg reiseliv)	VTFK	i samarbeid med VTR, NHO, IN, FoU, USN frivilligheten og næringsrepresentanter	 	Ja
Etablere en intern koordineringsgruppe i VTFK og i kommunene – mellom kultur, samferdsel, næring, landbruk, miljø, utdanning og folkehelse.	VTFK, kommunene	VTR	 	Ja
Satse på klynger/nettverk/bransjenettverk – videreutvikling av de reiselivsbaserte nettverkene som allerede finnes i regionene samt stimulering av nye.	Næringsaktører	VTFK, IN, FoU, VTR, Visit, USN virkemiddelapparatet, og kommunene	 	Tilskuddsordninger
Årlige regionvis innovasjons- og nyskappingsarrangement som samler regionen og motiverer til nytenkning og samspill	Partnerskapsforumet		 	Nei
Samordne det regionale innovasjonssystemet mot reiselivsnæringen – i henhold til modell for regional reiselivsutvikling. Avklare roller, ansvar og finansieringsmodell.	VTFK	Kommunene, USN Statsforvalter, FoU-miljø, virkemiddelapparatet og VTR	 	Nei
Arrangere studietur til SKÅNE – med hovedfokus på samarbeid og utvikling	Partnerskapsforumet		 	Nei

Tiltak på tvers av de strategiske grepene

Noen overordnede tiltak i handlingsprogrammet vil gå på tvers av de strategiske grepene som er satt for å nå målene i strategien.

Tiltak	Hovedansvarlig	Samarbeidspartnere	Tiltakenes bidrag til bærekraftsmålene	Finansiering avklart
Stimulere til bruk av reiselivsnæringen som ressurs for å redusere utenforskap og øke inkludering i arbeidslivet	Kommune, NAV	Næringsaktører, VTFK	 	Nei
Adressere besøksforvaltning i reiselivet	Kommune	Næringsaktører, visitselskap og VTR	 	Nei
Stimulere til universell utforming i reiselivet	Til avklaring	Til avklaring	 	Til avklaring
Oppfølging av nasjonal reiselivsstrategi	VTFK	VTR, IN, NHO og næringsaktører	 	Til avklaring
Måle reiselivets utvikling - ringvirkingsanalyse	VTFK	VTR	 	Nei
Sirkulærøkonomi i reiselivet – knyttet til bærekraft. Koordineres inn mot regional strategi for forskning, innovasjon og næring 2022–2030	VTFK, USN	IN, VTR og næringsaktører	 	Nei
Forberede næringen på EU taksonomi. Koordineres inn mot regional strategi for forskning, innovasjon og næring 2022–2030	VTFK, IN	Næringsaktører	 	Til avklaring

Forkortelser og begrepsavklaringer

FoU	Forskning og utvikling	Universiell utforming	Universell utforming er det å planlegge produkter, omgivelser, programmer og tjenester slik at de kan brukes av så mange mennesker som mulig på en likeverdig måte. Hensikten er å oppnå like muligheter til samfunnsdeltakelse og motvirke diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne.	Forregion	Forskningsbasert innovasjon i regionene
VTFK	Vestfold og Telemark fylkeskommune				
USN	Universitetet i Sørøst-Norge	Besøksforvaltning	Reiselivsnæringen kan bidra til å skape bærekraftige lokalsamfunn dersom den utvikles på en måte som tar hensyn til tålegrensene for lokalsamfunn, natur, landskap, kultur og lokal verdiskaping. Besøksforvaltning omhandler tema som hjelper til å sikre at opplevelsen blir god både for besøkende og fastboende, samtidig som den lokale verdiskapingen blir størst mulig.	Varde experience quality	Et nasjonalt merke for reiselivsopplevelser av høy kvalitet
IN	Innovasjon Norge			Sirkulærøkonomi	Den sirkulære økonomien er mer enn gjenbruk, ombruk, gjenvinning og reparasjon. Det er et system som setter naturen i sentrum og som holder produksjon og forbruk innenfor planetens tålegrense ¹ .
NHO	Næringens hovedorganisasjon, avd. Vestfold og Telemark			EU's taksonomi	EUs «taksonomi» er et system for å definere om investeringer er bærekraftige og klimavennlige ² .
VTR	Vestfold Telemark reiseliv				
Visit	Lokale visitselskaper				
EVU	Etter- og videreutdanning				
RFF	Regionalt forskningsfond				
VMA	Virkemiddelapparat, som f.eks Innovasjon Norge, Næringshager, Entreprenørselskap, forskningsfond, forskningsråd, fylkeskommunale og kommunale virkemidler m.m.				

1 wwf.no

2 energiogklima.no

Interaktiv PDF med bokmerker og hyperlenker

For PC eller Mac

Dokumentet er designet for Adobe Acrobat Reader. Uavhengig av plattform, er Adobe Acrobat Reader den anerkjente standarden for pålitelig visning av PDF. Programmet er gratis.

Skal du finne noe raskt?

Søkefunksjon i PDF-leseren aktiviseres ved å taste Ctrl+F på PC, eller Cmd+F på Mac. Skriv inn ønsket ord i søkefeltet som dukker opp.

Alle kapitler er bokmerket og snarveier til disse finnes i PDF-leserens meny.

Utskriftsvennlig

Dokumentet er designet for liggende A4-utskrift. Skriv ut dokumentet i 100 prosent størrelse (ikke tilpasset størrelse) for best resultat.

Lese PDF-dokumentet på iPad?

Når du mottar dokumentet på e-post bør du ikke lese den direkte via e-post-viseren. For best mulig visning anbefaler vi at du laster ned dokumentet og åpner det i iBooks (hvis du ikke har Adobe Acrobat Reader).

Dokumentet fungerer godt i iBooks, med god søkefunksjon og tydelige bokmerker. Du navigerer ved å bla gjennom dokumentet, eller ved å klikke direkte på overskriftene i innholdsfortegnelsen. Hyperlenker vises som understreket tekst i referanselistene.

Leser du dokumentet på en svært liten skjerm, anbefaler vi å dobbeltrykke på ønsket tekstspalte. iBooks vil zoome inn til lesevennlig størrelse. Dobbelttrykk igjen for å se hele layouten.

På Androide enheter anbefaler vi Adobe Acrobat Reader dersom den innebygde leseren ikke fungerer godt.

Dokument mottas på e-post

Hold fingeren på ikonet til meny dukker opp

Importer med iBooks

- Klikk på ikonet
- Dokumentet legges i biblioteket

iBooks gir optimal lesemodus på iPad

- Naviger med knappene
- Klikk på hyperlenker i innholdsfortegnelse
- Vis alle sider som miniatyrer
- Bruk bokmerker
- Dobbeltklikk på kolonner for å zoome inn
- Søk i fritekst
- Still lys og kontrast
- Bla fram og tilbake

Vestfold og Telemark fylkeskommune
vtfk.no

Postadresse:
Postboks 2844
3702 Skien

Besøksadresser:
Torggata 18, Skien
Svend Foynsgate 9, Tønsberg

Kontakt:
35 91 70 00
post@vtfk.no